NAKŁAD II-gi

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

Warszawa, 1 października 1945 r. Nr. 1

Treść:

Poz. 1. OBWIESZCZENIE MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH
z dnia 18 stycznia 1945 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej 2

Poz. 2. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH
z dnia 1 marca 1945 r. w sprawie wykonania dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej 5

Poz. 3. INSTRUKCJA MINISTRA ROLNICTWA I REEORM ROLNYCH
z dnia 1 marca 1945 r. o wykonaniu reformy rolnej 9

Poz. 4. ZARZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH
z dnia 6 marca 1945 r. w sprawie wykonania dekretu z dnia 6.IX. 1944 r. o przeprowadzeniu Reformy Rolnej 13

Poz. 5. DEKRET POLSKIEGO KOMITETU WYZWOLENIA NARODOWEGO
z dnia 15 sierpnia 1944 r. o organizacji wojewódzkich i powiatowych urzędów ziemskich 13

Poz. 6. DEKRET POLSKIEGO KOMITETU WYZWOLENIA NARODOWEGO
z dnia 12 grudnia 1944 r. o przejęciu niektórych lasów na własność Skarbu Państwa 14

Poz. 7. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH
z dnia 20 stycznia 1945 r. w sprawie wykonania dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 12 grudnia 1944 r. o przejęciu niektórych lasów na własność Skarbu Państwa 15

Poz. 8. DEKRET
z dnia 30 marca 1945 r. o utworzeniu Państwowego Przedsiębiorstwa Traktorów i Maszyn Rolniczych 16

Poz. 9. DEKRET
z dnia 30 marca 1945 r. o przymusowym zagospodarowaniu użytków rolnych. 17

Poz. 10. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH
z dnia 11 kwietnia 1945 r. w sprawie obowiązku uprawy niektórych roślin przemysłowych 18

Poz. 11. DEKRET
z dnia 6 czerwca 1945 r. o izbach lekarsko-weterynaryjnych 19

Poz. 12. DEKRET
z dnia 6 czerwca 1945 r. o Państwowym Instytucie Weterynaryjnym w Puławach 20

Poz. 13. DEKRET
z dnia 12 czerwca 1945 r. o przeniesieniu własności resztówek majątków rozparcelowanych na spółdzielnie Samopomocy Chłopskiej 21

Poz. 14. ZARZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH
z dnia 3 września 1945 r., wydane w porozumieniu z Dyrektorem Biura Kontroli przy Prezydium Krajowej Rady Narodowej o organizacji i zakresie działania Inspektoratu Głównego Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych 22

101250

RODACY!

Aby przyśpieszyć odbudowę Kraju i zaspokoić odwieczny pęd chłopstwa polskieg do ziemi, Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego przystąpi natychmiast do urzeczywistnienia na terenach wyzwolonych szerokiej reformy rolnej.

W tym celu utworzony zostanie Fundusz Ziemi, podległy Resortowi Rolnictwa i Reform Rolnych. W skład tego Funduszu wejdą wraz z martwym i żywym inwentarzem i budynkami ziemie niemieckie, ziemie zdrajców narodu oraz ziemie gospodarstw obszarniczych o powierzchni ponad 50 ha, a na terenach, przyłączonych do Rzeszy, w zasadzie o powierzchni ponad 100 ha. Ziemie niemieckie i ziemie zdrajców narodu zostaną skonfiskowane. Ziemie gospodarstw obszarniczych przejęte zostaną przez Fundusz Ziemi bez odszkodowania, zależnego od wielkości gospodarstwa, lecz za zaopatrzeniem dla byłych właścicieli. Ziemianie, mający zasługi patriotyczne w walce z Niemcami, otrzymają wyższe zaopatrzenie. Ziemie skupione przez Fundusz Ziemi, z wyjątkiem przeznaczonych na gospodarstwa wzorowe, rozdzielone zostaną między chłopów małorolnych, średniorolnych, obarczonych licznymi rodzinami, drobnych dzierżawców oraz robotników rolnych. Ziemia, rozdzielona przez Fundusz Ziemi za (minimalną) opłatą, stanowić będzie na równi z dawniej posiadaną ziemią własność indywidualną. Fundusz Ziemi będzie tworzył nowe gospdarstwa względnie dopełniał gospodarstwa małorolne, biorąc za podstawę normę 5 ha użytków rolnych średniej jakości dla średnio licznej rodziny. Gospodarstwa, które nie będą mogły otrzymać tej normy na miejscu, będą miały prawo do udziału w przesiedleniu przy pomocy państwa na tereny z wolną ziemią, zwłaszcza na ziemie wywindykowane od Niemiec.

Z MANIFESTU
POLSKIEGO KOMITETU WYZWOLENIA
NARODOWEGO

1

OBWIESZCZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 18 stycznia 1945 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej

Na podstawie art. 2 dekretu z dnia 17 stycznia 1945 r., w sprawie zmiany dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 6 września 1944 r., o przeprowadzeniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. Nr. 3, poz. 9) ogłaszam w załączeniu do obwieszczenia niniejszego, jednolity tekst dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. Nr. 4, poz. 17) z uwzględnieniem zmian, wynikających z przepisów wydanych do dnia ogłoszenia jednolitego tekstu oraz z dekretu z dnia 17 stycznia 1945 r. (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 9).

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:
Edward Bertold

DEKRET
POLSKIEGO KOMITETU WYZWOLENIA NARODOWEGO

z dnia 6 września 1944 r.

o przeprowadzeniu reformy rolnej.

Na podstawie ustawy Krajowej Rady Narodowej z dnia 15 sierpnia 1944 r. o tymczasowym trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 3) Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego postanawia a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. (1) Reforma rolna w Polsce jest koniecznością państwową i gospodarczą i będzie zrealizowana przy udziale czynnika społecznego zgodnie z zasadami Manifestu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego.

Ustrój rolny w Polsce oparty będzie na silnych, zdrowych i zdolnych do wydatnej produkcji gospodarstwach, stanowiących prywatną własność ich posiadaczy.

(2) Przeprowadzenie reformy rolnej obejmuje:

a) upełnorolnienie istniejących gospodarstw karłowatych, małorolnych i średniorolnych,

b) tworzenie nowych samodzielnych gospodarstw rolnych dla bezrolnych, robotników i pracowników rolnych oraz drobnych dzierżawców.

c) tworzenie w pobliżu miast i ośrodków przemysłowych gospodarstw dla produkcji ogrodniczo-warzywniczej,

d) zarezerwowanie odpowiednich terenów dla szkół oraz poddanych zarządowi państwowemu lub samorządowemu ośrodków dla podniesienia kultury rolnej, wytwórczości nasiennej, hodowlanej oraz przemysłu rolnego,

e) zarezerwowanie odpowiednich terenów pod rozbudowę miast, kolonii mieszkaniowych i ogródków działkowych oraz terenów na potrzeby wojskowe, komunikacji publicznej lub melioracji.

Art. 2. (1) Na cele reformy rolnej przeznaczone będą nieruchomości ziemskie:

a) stanowiące własność Skarbu Państwa z jakiegokolwiek tytułu.

b) będące własnością obywateli Rzeszy Niemieckiej, nie-Polaków i obywateli polskich narodowości niemieckiej,

c) będące własnością osób skazanych prawomocnie za zdradę stanu, za dezercję lub uchylanie się od służby wojskowej, za pomoc udzieloną okupantom ze szkodą dla Państwa lub miejscowej ludności, względnie za inne przestępstwa, przewidziane w dekrecie Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 31 sierpnia 1944 r. (Dz. U. R. P. Nr 4, poz. 16) oraz w dekrecie Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 30 października 1944 roku o ochronie Państwa (Dz. U. R. P. Nr 10, poz. 50),

d) skonfiskowane z jakichkolwiek innych prawnych przyczyn,

e) stanowiące własność albo współwłasność osób fizycznych lub prawnych, jeżeli ich rozmiar łączny przekracza bądź 100 ha powierzchni ogólnej, bądź 50 ha użytków rolnych, a na terenie województw poznańskiego, pomorskiego i śląskiego, jeśli ich rozmiar łączny przekracza 100 ha powierzchni ogólnej, niezależnie od wielkości użytków rolnych tej powierzchni.

O położeniu prawnym nieruchomości ziemskich, należących do kościoła katolickiego lub gmin wyznaniowych innych wyznań, orzeknie Sejm Ustawodawczy.

Wszystkie nieruchomości ziemskie, wymienione w punktach b, c, d, e, części pierwszej niniejszego artykułu, przechodzą bezzwłocznie, bez żadnego wynagrodzenia w całości, na własność Skarbu Państwa z przeznaczeniem na cele, wskazane w art. 1, część druga.

(2) Nieważne są wszystkie prawne lub fizyczne działy nieruchomości ziemskich, wymienionych w art. 2-im, ust. (1) pkt. e, dokonane po dniu 1 września 1939 r.

Art. 3. (1) Dla zrealizowania przebudowy ustroju rolnego tworzy się Państwowy Fundusz Ziemi, którym zarządza Minister Rolnictwa i Reform Rolnych.

(2) Państwowy Fundusz Ziemi tworzą:

a) aktywa dotychczasowego Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej, powołanego ustawą z dnia 9 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 364 z 1934 r.),

b) należności i wpływy z tytułu czynności, związanych z przebudową ustroju rolnego,

c) nieruchomości ziemskie, przejęte na cele reformy rolnej (art. 2),

d) należności i wpływy z administracji nieruchomości (pkt c),

e) należności i wpływy z tytułu zbycia nieruchomości (art. 2), przejętych na cele reformy rolnej,

f) oprocentowanie gotowizny Państwowego Funduszu Ziemi,

g) dotacje Skarbu Państwa,

h) inne wpływy.

Art. 4. (1) Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może powierzyć administrowanie Państwowego Funduszu Ziemi Państwowemu Bankowi Rolnemu w zakresie i na zasadach przez siebie ustalonych z wyjątkiem bezpośredniej administracji nieruchomości (art. 3, część druga, pkt c).

(2) Obrót pieniężny Państwowego Funduszu Ziemi wykonywany będzie za pośrednictwem Państwowego Banku Rolnego.

Art. 5. Z Państwowego Funduszu Ziemi pokrywane będą wszelkie wydatki, związane z przeprowadzeniem reformy rolnej oraz udzielane będą pożyczki na urządzenia gospodarstwa oraz na inwestycje.

Art. 6. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych obejmnie niezwłocznie zarząd państwowy nad nieruchomościami ziemskimi, wymienionymi w art. 2 wraz z budynkami i całym inwentarzem żywym i martwym oraz znajdującymi się na tych nieruchomościach przedsiębiorstwami przemysłu rolnego.

Art. 7. Delegowani przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych pełnomocnicy po objęciu zarządu (art. 6) sporządzają przy współudziale komitetów folwarcznych dokładny spis objętych nieruchomości wraz z inwentarzem, dokonują zabezpieczenia tychże oraz usuwają w terminie trzydniowym dotychczasowych właścicieli.

Art. 8. (1) Dla współdziałania z organami państwowymi i fachowymi przy przeprowadzaniu reformy rolnej powołuje się wojewódzkich, powiatowych i gminnych pełnomocników, gminne komisje reformy rolnej oraz komisje podziału ziemi.

(2) Pełnomocników wojewódzkich oraz ich zastępców mianuje Minister Rolnictwa i Reform Rolnych.

(3) Minister Rolnictwa i Reform Rolnych ustali w rozporządzeniu wykonawczym sposób powołania pełnomocników powiatowych i gminnych, gminnych komisji reformy rolnej i komisji podziału ziemi oraz zakres ich działania.

Art. 9. Gminne komisje reformy rolnej przeprowadzą niezwłocznie po ich powołaniu spisy uprawnionych do korzystania z reformy rolnej na podstawie art. 1, ust. 2, pkt a) i b).

Art. 10. (1) Po przeprowadzeniu czynności wymienionych w art. 7 i 9 powiatowy pełnomocnik do wykonania reformy rolnej dokona przy współudziale fachowych czynników, delegowanych przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych oraz gminnych pełnomocników reformy rolnej faktycznego podziału ziemi.

(2) Pierwszeństwo do korzystania z reformy rolnej spośród uprawnionych kandydatów przysługuje żołnierzom Wojska Polskiego, inwalidom obecnej wojny oraz uczestnikom partyzanckich walk o Polskę demokratyczną.

(3) Wyłączone od korzystania z reformy rolnej są osoby skazane prawomocnym wyrokiem za przestępstwa, wymienione w dekretach powołanych w art. 2, ust. (1), pkt c).

(4) Minister Rolnictwa i Reform Rolnych określi w rozporządzeniu wykonawczym czynności formalno-prawne, jakich należy dopełnić w związku z dokonanym podziałem ziemi.

Art. 11 (1) Inwentarz żywy i martwy, przejęty z gospodarstw parcelowanych, zostanie rozdzielony między nowoutworzone gospodarstwa dla bezrolnych po uprzednim zaspokojeniu potrzeb gospodarstw, wyłączonych na podstawie art. 15. Podziałowi nie podlega żywy inwentarz zarodowy oraz część inwentarza martwego, która nie może być racjonalnie wykorzystana w nowoutworzonych gospodarstwach jednostkowych.

(2) Podziału dokonają gminne komisje reformy rolnej.

Art. 12. (1) Obszar nowoutworzonych gospodarstw, jak również obszar, do którego mają być powiększone gospodarstwa karłowate, małorolne i średniorolne, winien być uzależniony od jakości gleby i stosunku miejscowego zapotrzebowania ziemi do będącego do dyspozycji zapasu ziemi.

(2) Obszar ten dla gospodarstw nowoutworzonych w zasadzie nie może wynosić więcej niż 5 ha ziemi średniej jakości, a dla gospodarstw ogrodniczo-warzywniczych nie może przekraczać 2 ha.

Art. 13. (1) Gospodarstwa utworzone na podstawie niniejszego dekretu nie mogą być w całości lub w części dzielone, sprzedawane, wydzierżawiane i zastawiane.

(2) W wyjątkowych wypadkach, szczególnie zasługujących na uwzględnienie, zezwoleń na czynności wymienione w ust. (1), udzielają gminne rady narodowe.

(3) Uchwała gminnej rady narodowej w tym przedmiocie wymaga zatwierdzenia przez prezydium rady narodowej wyższego stopnia.

Art. 14. (1) Cenę za ziemię dla nabywców ustala się równą przeciętnemu rocznemu urodzajowi z danego obszaru ziemi. Jako przeciętny urodzaj przyjmuje się dla ziemi trzeciej klasy (rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 16 marca 1935 r. w sprawie szacowania nieruchomości ziemskich przy-

musowo wykupywanych przy przeprowadzeniu reformy rolnej — Dz. U. R. P. Nr 19, z 1935 r., poz. 107), 15 centnarów metrycznych żyta. Nabywcy mogą płacić w naturze żytem albo w gotówce podług ceny żyta na wolnym rynku. Na rok gospodarczy 1944/45 przyjmuje się cenę złotych 400 — za centnar żyta.

(2) Nowonabywcy wpłacają w gotówce lub w naturze 10 % ceny kupna. Spłata reszty ceny kupna zostaje rozłożona dla małorolnych i średniorolnych na 10 lat, dla bezrolnych na 20 lat.

(3) Nowonabywcy mogą uzyskać w wypadkach zasługujących na uwzględnienie odroczenie pierwszej wpłaty na lat trzy. Odroczenia udziela powiatowy urząd ziemski.

Art. 15. Przy wypracowaniu planu podziału pewna część ziemi zostaje niepodzielona dla utrzymania wzorowych gospodarstw w interesie podniesienia poziomu gospodarki rolnej, dla szkół rolniczych i powszechnych, dla rozbudowy miast i innych ważnych zadań użyteczności publicznej.

Wykaz imienny majątków i części majątków, niepodlegających podziałowi, ustali rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych po wysłuchaniu opinii wojewódzkich rad narodowych.

Art. 16. Obywatele polscy-rolnicy, którzy niezależnie od swej woli znajdują się poza granicami kraju oraz żołnierze Wojska Polskiego, których rodziny obecnie znajdują się poza granicami kraju, będą uwzględnieni przy rozdziale ziemi po powrocie do kraju względnie po demobilizacji.

Art. 17. (1) Wywłaszczeni właściciele lub współwłaściciele nieruchomości ziemskich, wymienionych w art. 2-im, część pierwsza lit. e), mogą otrzymać samodzielne gospodarstwa rolne poza obrębem powiatu, w którym znajduje się wywłaszczony majątek, w ramach niniejszego dekretu, wzgl. jeśli z tego prawa nie skorzystają, będzie wypłacane im zaopatrzenie miesięczne w wysokości uposażenia urzędnika państwowego VI grupy.

(2) Zaopatrzenie wymienione w części pierwszej art. 17 może być podwyższone przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych dla tych właścicieli lub współwłaścicieli, którzy zasłużyli się w walce o Polskę demokratyczną.

Art. 18. Nabywca otrzymuje ziemię w stanie wolnym od wszelkich długów i ciężarów Sprawa odpowiedzialności Skarbu Państwa za dotychczasowe obdłużenie hipoteczne będzie uregulowana odrębnym dekretem.

Art. 19. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Jednocześnie traci moc obowiązującą ustawa z dnia 28 grudnia 1925 r., o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1 z 1926 r.) wraz z późniejszymi zmianami.

Art. 20. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych.

(Dz. U. R. P. z 19.I.45 r. Nr 3, poz. 13).

2

ROZPORZĄDZENIE

MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 1 marca 1945 r.

w sprawie wykonania dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej.

Na podstawie art. 8 i 20 dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 6 września 1944 r., o przeprowadzeniu reformy rolnej, w brzmieniu obwieszczenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 18 stycznia 1945 r. (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 13), zarządzam, co następuje:

§ 1. Przytoczone w przepisach rozporządzenia niniejszego artykuły odnoszą się do dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 13 z 1945 r.), paragrafy zaś dotyczą niniejszego rozporządzenia.

§ 2. Za gospodarstwa karłowate uważa się gospodarstwa o powierzchni poniżej 2 ha, za gospodarstwa małorolne gospodarstwa od 2 — 5 ha, za gospodarstwa zaś średniorolne, uprawnione do korzystania z reformy rolnej, uważa się gospodarstwa od 5—10 ha użytków rolnych, których posiadacze obarczeni są liczną rodziną.

§ 3. Za bezrolnych robotników i pracowników rolnych oraz drobnych dzierżawców uwa-

ża się osoby, które prowadzą samodzielne gospodarstwa, a praca na roli stanowi ich zawód i główne źródło utrzymania.

§ 4. Za użytki rolne uważa się grunty orne, łąki, pastwiska, ogrody warzywne i owocowe.

§ 5. (1) Orzekanie w sprawach, czy dana nieruchomość podpada pod działanie przepisów art. 2 (ust. (1) pkt e) należy w I instancji do kompetencji wojewódzkich urzędów ziemskich.

(2) Od decyzji wojewódzkiego urzędu ziemskiego służy stronom prawo odwołania za pośrednictwem tegoż urzędu w ciągu dni 7, licząc od dnia następnego po doręczeniu decyzji, do Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych.

§ 6. Strona, ubiegająca się o uznanie, że dana nieruchomość jest wyłączona spod działania postanowień zawartych w art. 2 ust. (1) pkt e), winna przedłożyć wojewódzkiemu urzędowi ziemskiemu dowody, stwierdzające dokładny obszar tej nieruchomości z wyszczególnieniem użytków każdego rodzaju, a w braku takich dowodów zwrócić się do wojewódzkiego urzędu ziemskiego o sporządzenie dowodów pomiarowych na swój koszt.

§ 7. Nie podpadają pod postanowienia zawarte w art. 2 ust. (1) pkt e) grunty:

a) drobnych dzierżawców rolnych, do których ma zastosowanie ustawa z dnia 18 marca 1932 r., o wykupie gruntów, podlegających ustawie w przedmiocie ochrony drobnych dzierżawców rolnych (Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 307),
b) nabywców z parcelacji, o ile łączny obszar gruntów stanowiących ich własność nie przekracza norm wskazanych w art. 2 ust. (1) pkt e).

§ 8. Majątki przejmuje się wraz z wszelkimi aktywami. Długi niehipotekowane nie obciążają Skarbu Państwa z wyjątkiem należności za prace dokonane na rzecz majątku.

§ 9. Pełnomocnicy delegowani w myśl art. 7 powierzą tymczasowy zarząd poszczególnych obiektów, podlegających parcelacji, fachowym siłom rolniczym, które przy pomocy komitetów folwarcznych obejmą i zabezpieczą całość przejętego mienia.

§ 10. (1) Przejęcia majątków dokonują upoważnieni przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych pełnomocnicy, wojewódzkie lub powiatowe urzędy ziemskie.

(2) Przejęcie odbywa się przez protokólarny spis objętych nieruchomości wraz z inwentarzem.

(3) Protokół sporządzić należy w 4 jednobrzmiących egzemplarzach, podpisuje zaś go właściwy organ przejmujący (ust. (1), tymczasowy zarządca i przewodniczący komitetu folwarcznego.

(4) Po zakończeniu czynności wskazanych w ust. (1) i (2) protokóły z przejęcia majątku winny być bezzwłocznie przekazane:

1) miejscowemu zarządowi majątku,
2) powiatowemu urzędowi ziemskiemu,
3) wojewódzkiemu urzędowi ziemskiemu,
4) Ministerstwu Rolnictwa i Reform Rolnych.

§ 11. (1) Przejęciu od właścicieli ziemskich nie podlegają:

a) przedmioty służące do osobistego użytku właściciela przejmowanego majątku i członków jego rodziny, jak np. ubrania, obuwie, pościel, biżuteria, meble, naczynia kuchenne itp., nie mające związku z prowadzeniem gospodarstwa rolnego oraz jeżeli nie posiadają wartości naukowej, artystycznej lub muzealnej,
b) zapasy arykułów spiżarni domowej,
c) zwierzęta i ptaki pokojowe.

(2) Przejęciu od dzierżawców majątkow ziemskich nie podlegają:

a) wszelkie przedmioty stanowiące osobistą własność dzierżawcy i jego rodziny,
b) inwentarz żywy i martwy, stanowiący własność dzierżawców, przy czym okoliczność ta musi być udowodniona dokumentami,
c) część zbiorów z ostatniego roku gospodarczego, niezbędna do zaspokojenia potrzeb własnych dzierżawcy i jego rodziny, oraz należności za pracę robotników rolnych.

(3) W razie nieobecności właścicieli ziemskich lub dzierżawców organa powołane do przejęcia majątków ziemskich zobowiązane są do sporządzenia spisu oraz zabezpieczenia ich mienia nie podlegającego przejęciu na rzecz Skarbu Państwa (ust. (1) i (2).

§ 12. Wpis prawa własności na rzecz Skarbu Państwa nieruchomości ziemskich wymienionych w art. 2, ust. (1) nastąpi na wniosek właściwego wojewódzkiego urzędu ziemskiego.

§ 13. (1) Pełnomocników powiatowych dla spraw reformy rolnej oraz ich zastępców mianuje Minister Rolnictwa i Reform Rolnych na wniosek pełnomocnika wojewódzkiego przedstawiony w porozumieniu z przewodniczącym wojewódzkiej rady narodowej.

(2) Pełnomocników gminnych mianuje pełnomocnik powiatowy w porozumieniu z przewodniczącym powiatowej rady narodowej.

(3) Pełnomocnikiem oraz zastępcą pełnomocnika (wojewódzkiego, powiatowego, gminnego) winna być mianowana osoba obznajmiona ze strukturą rolną tych terenów, na które zostaje delegowana.

§ 14. Zadaniem pełnomocników dla spraw reformy rolnej jest zabezpieczenie majątków

przejętych na cele reformy rolnej oraz dbanie o szybkie i prawidłowe jej wykonanie.

§ 15. Gminna komisja reformy rolnej składa się z gminnego pełnomocnika reformy rolnej jako przewodniczącego oraz z delegatów gromad po 2 z każdej, wybranych na ogólnym zebraniu wszystkich uprawnionych do korzystania z reformy rolnej, stosownie do przepisów art. 1, ust. (2) pkt a) i b).

§ 16. Pełnomocnicy powiatowi sprawują ciągłą kontrolę nad działalnością pełnomocników gminnych, gminnych komisji reformy rolnej i komisji podziału ziemi.

§ 17. Pełnomocnicy powiatowi przy współudziale powiatowych urzędów ziemskich sporządzą spisy przejętych majątków ziemskich z uwzględnieniem powierzchni i rodzaju użytków rolnych.

§ 18. Pełnomocnik powiatowy w porozumieniu z powiatowym urzędem ziemskim ogłosi w każdej gminie wykaz imienny majątków lub ich części, wyłączonych spod parcelacji w trybie przepisu art. 15.

§ 19. Pełnomocnik powiatowy, po wykonaniu czynności przewidzianych w § 17 i 18, ustali po porozumieniu z poszczególnymi gminnymi komisjami reformy rolnej plan podziału posiadanego zapasu ziemi pomiędzy poszczególne gromady.

§ 20. (1) Po dokonaniu czynności przewidzianych w § 19 pełnomocnik gminny przeprowadzi na ogólnym zebraniu uprawnionych w danej gromadzie do korzystania z reformy rolnej wybór komisji podziału ziemi z osobna dla kadej nieruchomości podlegającej parcelacji.

(2) Komisja podziału ziemi składa się z przewodniczącego, jego zastępcy oraz 5 członków, w tym 2 przedstawicieli robotników rolnych.

§ 21. Oprócz spisu dokonanego przez gminną komisję reformy rolnej, stosownie do przepisów art. 9, pełnomocnik gminny w porozumieniu z komisją podziału ziem sporządzi spis wszystkich uprawnionych do uczestniczenia w podziale ziemi danego majątku z wyszczególnieniem dla każdego z nich posiadanego przez niego obszaru ogólnego i obszaru użytków rolnych oraz ilości członków rodziny.

§ 22. (1) Projekt podziału ziemi opracuje komisja podziału ziemi, projekt zaś podziału inwentarza gminna komisja reformy rolnej, przy czym czynności te winny być dokonane przy fachowym udziale instruktorów rolnictwa.

(2) Wdowy i sieroty, pozostałe po poległych żołnierzach Wojska Polskiego oraz po uczestnikach walk partyzanckich o Polskę demokratyczną, korzystają z dobrodziejstwa reformy rolnej na równi z osobami, wymienionymi w art. 10 ust. (2).

§ 23. Przy opracowaniu projektu podziału ziemi komisje kierują się wysokością posiadanego zapasu ziemi, wielkością gospodarstw uprawnionych do nadziału ziemi oraz zasadą, ażeby wszystkie kategorie uprawnionych, tj. bezrolni, właściciele gospodarstw karłowatych oraz małorolni i średniorolni z liczną rodziną, byli nadzieleni ziemią.

§ 24. Przy podziale inwentarza żywego należy pojedyńczym gospodarstwom przydzielać nie więcej jak 1 konia lub 1 krowę.

§ 25. (1) Podziałowi nie podlegają:

I. Z inwentarza martwego:

a) urządzenia kuźni, stolarni, pracowni rymarskich, sprzęt strażacki itp.,
b) maszyny rolnicze, które nie mogą być racjonalnie wykorzystane w jednostkowych gospodarstwach włościańskich, jak traktory, młocarnie, siewniki wielorzędne, bukowniki, tryjery itp.,
c) samochody ciężarowe, osobowe oraz wszelkie powozy.

II. Z inwentarza żywego:

1) inwentarz zarodowy, a mianowicie:
a) licencjonowane: ogiery, buhaje, knury, tryki oraz capy,
b) klacze zapisane do ksiąg stadnych Związku Hodowców Koni,
c) zapisane do ksiąg hodowlanych: krowy, świnie, owce oraz kozy,
d) cały przychówek wszystkich gatunków zwierząt po rodzicach, zapisanych do ksiąg hodowlanych lub stadnych;

2) specjalne kultury hodowlane, jak drób rasowy oraz pszczoły i jedwabniki.

(2) W braku dowodów, stwierdzających wartość hodowlaną zwierząt, powiatowy pełnomocnik dla spraw reformy rolnej powinien zasięgnąć opinii instruktora hodowlanego, a w braku tegoż agronoma powiatowego lub gminnego.

(3) Z podziału wyłącza się również wszelkie zapasy produktów rolnych.

§ 26. Za całość i nienaruszalność pozostałego w majątkach parcelowanych żywego i martwego inwentarza, nie podlegającego podziałowi, oraz zapasów produktów rolnych (§ 25 ust. (1) i (3) odpowiada pełnomocnik powiatowy dla sprawy reformy rolnej.

§ 27. Projekt podziału ziemi i inwentarza winien być podany do wiadomości i rozpatrzony na ogólnym zebraniu uprawnionych do korzystania z reformy rolnej (§ 20 ust. (1).

§ 28. W wypadkach, gdy w sprawie podziału ziemi nie dojdzie do porozumienia, decyduje ostatecznie pełnomocnik powiatowy.

§ 29. Projekt podziału ziemi i inwentarza zatwierdza pełnomocnik powiatowy po zasięgnięciu opinii komisarza ziemskiego oraz mierniczego, którzy są fachowymi doradcami przy układaniu projektu podziału ziemi i inwentarza.

§ 30. Projekt podziału ziemi podpisują członkowie komisji podziału ziemi, pełnomocnik gminny, komisarz ziemski i mierniczy.

§ 31. (1) Faktycznego podziału ziemi według zatwierdzonego projektu podziału (§ 29) dokonają mierniczy, wydelegowani przez powiatowy urząd ziemski.

(2) W wypadkach braku odpowiedniej ilości mierniczych dla dokonania podziału ziemi (ust. 1), faktyczny podział może być przeprowadzony prowizorycznie na gruncie przez komisję podziału ziemi pod ogólną kontrolą mierniczego.

§ 32. Faktyczny podział ziemi, przeprowadzony na gruncie (§31), może być przez komisje podziału ziemi zmieniony jedynie po uzyskaniu na to zgody wojewódzkiego urzędu ziemskiego, udzielonej w porozumieniu z pełnomocnikiem wojewódzkim.

§ 33. (1) Po zatwierdzeniu projektu zgodnie z § 29 oraz po wydzieleniu działek na gruncie i podziale inwentarza pełnomocnik powiatowy z komisarzem ziemskim wprowadzą nabywców w posiadanie ziemi oraz wręczą nabywcom dokument nadania ziemi i inwentarza z podpisem pełnomocnika i komisarza ziemskiego.

(2) Dokument nadania stanowi tytuł własności nadanej działki i jest podstawą dla dokonania wpisu prawa własności w księgach hipotecznych.

§ 34. Powiatowe urzędy ziemskie powołują dla oszacowania przydzielonych działek i inwentarza dla każdej gminy z osobna komisje klasyfikacyjno-szacunkowe.

§ 35. (1) Komisje klasyfikacyjno-szacunkowa składa się z przewodniczącego, który winien posiadać wykształcenie rolnicze, oraz mierniczego, wyznaczonych przez powiatowy urząd ziemski i dwóch delegatów gminnej komisji reformy rolnej. W razie równości głosów przy podejmowaniu uchwał przez komisję rozstrzyga głos przewodniczącego.

(2) Członkowie komisji wyznaczeni przez powiatowy urząd ziemski mogą wchodzić równocześnie w skład kilku komisji.

§ 36. Należność za przydzielony inwentarz żywy i martwy, po przeliczeniu na sumę pieniężną według cen ustalonych w instrukcji Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych, zalicza się danemu gospodarstwu jako pożyczkę, przy czym stosuje się odpowiednio postanowienia art. 14 ust. (2) i (3).

§ 37. (1) Komisja klasyfikacyjno - szacunkowa po klasyfikacji i oszacowaniu działek i inwentarza sporządza protokół z dokonanych czynności.

(2) Protokół winien zawierać: rejestr pomiarowo-szacunkowy, wykaz nabywców i należności za inwentarz żywy i martwy oraz szkic rozparcelowanych gruntów z naniesioną klasyfikacją.

§ 38. Po dokonaniu czynności wyszczególnionych w § 37 powiatowy urząd ziemski wyda decyzję w przedmiocie klasyfikacji i szacunku i opublikuje ją przez wywieszenie na widocznym miejscu w lokalu zarządu gminy lub też gmin, na obszarze których położony jest parcelowany mojątek oraz we właściwym powiatowym urzędzie ziemskim.

§ 39. Ogłoszenie decyzji (§38) winno być wywieszone przez dni 7, po upływie zaś tego terminu decyzję uważa się za doręczoną wszystkim stronom i osobom zainteresowanym.

O dacie wywieszenia decyzji przełożony gminy powiadamia bezzwłocznie powiatowy urząd ziemski.

§ 40. Stronom i osobom zainteresowanym przysługuje prawo odwołania się od decyzji powiatowego urzędu ziemskiego (§ 38) do wojewódzkiego urzędu ziemskiego za pośrednictwem powiatowego urzędu ziemskiego w ciągu 7 dni po upływie terminu określonego w § 39.

§ 41. (1) Po upływie terminu zakreślonego na wniesienie odwołania powiatowy urząd ziemski przekaże bezzwłocznie cały operat parcelacyjny wraz z wniesionymi odwołaniami wojewódzkiemu urzędowi ziemskiemu.

(2) Wojewódzki urząd ziemski po zasięgnięciu opinii wojewódzkiego pełnomocnika dla spraw reformy rolnej wyda ostateczną decyzję.

§ 42. Do składania wniosków o wyłączenie w trybie przepisu art. 15 uprawnione są władze państwowe, samorządy terytorialne i gospodarcze oraz zrzeszenia rolnicze. Wnioski te wojewódzki urząd ziemski po zaopiniowaniu przez wojewódzką radę narodową przedkłada Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych do decyzji.

§ 43. Przy opracowywaniu wniosków o wyłączenie w trybie przepisu art. 15 należy uwzględnić istotne potrzeby kultury rolnej, a w szczególności potrzeby nasiennictwa, doświadczalnictwa rolniczego, hodowli zwierząt, ogrodnictwa kultur specjalnych oraz czy obiekt mający być wyłączony posiada dogodne warunki komunikacyjne, glebowe, niezbędne zabudowania i urządzenia gospodarcze.

§ 44. Nie podlegają podziałowi:

1) ziemie na zniesienie enklaw i półenklaw leśnych do 50 ha.

2) specjalne kultury jak: szkółki leśne, szkółki drzew owocowych, sady, inspekta, cieplarnie, parki, plantacje wikliny, plantacje roślin lekarskich, chmielniki, pasieki, tereny łowieckie zwierząt futerkowych, wody otwarte i zamknięte itp.,

3) zabudowania dworskie i przemysłowe,

4) zabytki historyczne, architektoniczne i osobliwości przyrody,

5) tereny, na których są kamieniołomy lub kopalnie minerałów użytecznych, o ile są eksploatowane lub o ile eksploatacja ich została czasowo zaniechana,

6) tereny, na których znajdują się źródła mineralne,

7) grunty objęte nadaniami górniczymi i przemysłowymi,

8) a) grunty zajęte pod rowy, kanały i wały oraz obustronne przylegające pasy o szerokości 1 m od strony zewnętrznej wału,

b) przy stawach rybnych opadowych pasy szerokości 2 m, przylegające do granicy zalewu terenu przy największym spiętrzeniu,

c) przy groblach stawowych zewnętrznych, pasy o szerokości 4 m,

d) grunty zajęte pod obiekty melioracyjne, jak śluzy, stacje przepompowań itp. wraz z niezbędnymi technicznie gruntami przyległymi,

e) ośrodki melioracyjne o charakterze doświadczalnym w dziedzinie uprawy łąk, torfowisk itp.

§ 45. (1) Pełnomocnicy oraz komisje podziału ziemi winny przy opracowywaniu projektów podziału ziemi wydzielić i zabezpieczyć odpowiednie ośrodki na cele szkolnictwa rolniczego, a mianowicie:

dla gminnych szkół rolniczych od 5 — 10 ha,
dla powiatowych szkół rolniczych od 30 — 50 ha,
dla liceów i szkół specjalnych od 50 — 80 ha użytków rolnych.

(2) W wypadku gdy na terenie danej gminy nie ma nieruchomości ziemskiej podlegającej parcelacji, należy dla gminnej szkoły rolniczej zarezerwować działkę wraz z inwentarzami w sąsiedniej gminie.

§ 46. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:

Edward Bertold

(Dz. U. R. P. z 29. III. 45 r. Nr. 10, poz. 51).

3

INSTRUKCJA
MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 1 marca 1945 r.

o wykonaniu reformy rolnej.

ROZDZIAŁ I.

Postanowienia ogólne.

§ 1. Wykonanie Reformy Rolnej przeprowadza się na podstawie Dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 6.9.1944 r. o przeprowadzeniu Reformy Rolnej w brzmieniu obwieszczenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 18.1.1945 r. (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 13) oraz rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dn. 1.3.1945 r. w sprawie wykonania Dekretu z dnia 6.9.1944 r. o przeprowadzeniu Reformy Rolnej.

§ 2. Organami powołanymi do wykonania reformy rolnej są:

a) wojewódzkie i powiatowe urzędy ziemskie,
b) pełnomocnicy (wojewódzcy, powiatowi i gminni) dla spraw reformy rolnej,
c) gminne komisje reformy rolnej,
d) komisja podziału ziemi,
e) komitety folwarczne.

§ 3. Wojewódzkie i powiatowe urzędy ziemskie oraz pełnomocnicy wszystkich stopni przy wykonywaniu wszelkich czynności wchodzących w zakres wykonania reformy rolnej mają prawo w myśl art. 2 pkt. a) i c) Dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 7.10.1944 r. o Milicji Obywatelskiej (Dz. U. R. P. Nr 7, poz. 33) żądania pomocy Milicji Obywatelskiej.

Pełnomocnicy i zastępcy wszystkich stopni, jako czynnik polityczno - społeczny, winni w swoich czynnościach współpracować z miejscowymi władzami państwowymi i samorządowymi.

W sprawach rolnych i podziału ziemi pełnomocnicy i ich zastępcy winni współpracować

z fachowymi organami upoważnionymi przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych.

§ 4. Pełnomocnik wojewódzki i powiatowy winien urzędować razem z wojewódzkim i powiatowym urzędem ziemskim.

ROZDZIAŁ II.

Powoływanie organów wykonawczych reformy rolnej.

§ 5. Pełnomocnik powiatowy mianuje pełnomocników gminnych w porozumieniu z przewodniczącym powiatowej rady narodowej w myśl § 13 rozporządzenia wykonawczego spośród osób obznajomionych ze strukturą rolną ich terenu działania.

§ 6. Gminny pełnomocnik reformy rolnej w porozumieniu z przewodniczącym gminnej rady narodowej zarządzi w każdej gromadzie, na ogólnych zebraniach uprawnionych do korzystania z reformy rolnej, wybór 2 delegatów, którzy wejdą w skład gminnej komisji reformy rolnej.

§ 7. Osoby, powołane do objęcia majątków (§ 9 rozporządzenia) przed przystąpieniem do protokólarnego spisu majątku zwolają ogólne zebrania stałych pracowników folwarcznych, na których wybierają 2 członków komitetu folwarcznego.

Trzeciego członka w skład komitetu folwarcznego deleguje ogólne zebranie członków gminy.

ROZDZIAŁ III.

Przejmowanie majątków.

§ 8. Pełnomocnicy względnie delegaci pełnomocników i powiatowych urzędów ziemskich zamianują fachowych administratorów na poszczególne majątki. Nominacje te winny być za pośrednictwem wojewódzkich urzędów ziemskich przedłożone do zatwierdzenia Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych. Administracja majątków przejętych podlega P.U.Z. (dekret art. 4).

§ 9. Administrator wraz z komitetem folwarcznym są osobiście odpowiedzialni za zabezpieczenie i racjonalne prowadzenie gospodarstwa do chwili podziału ziemi i inwentarza.

§ 10. Organa upoważnione w myśl § 9 rozporządzenia wykonawczego przejmą majątek podlegający parcelacji protokólarnie wg wzoru, stanowiącego załącznik do niniejszej instrukcji.

Przejęciu podlegają:

a) wszystkie zakłady przemysłu rolnego, znajdujące się w obrębie majątku, a niewyłączone hipotecznie i gospodarczo z całości,

b) wszystkie urządzenia techniczne stanowiące integralną część składową wymienionych w punkcie a) niniejszego §-fu zakładów,

c) wszystkie przedmioty stanowiące wartość muzealną lub artystyczną,

d) wszystkie księgozbiory o wartości naukowej,

e) inwentarz żywy i martwy przynależny do gospodarstwa rolnego,

f) krescencja znajdująca się na majątku, jak również w składach przechowania, młynach, instytucjach specjalnego przeznaczenia, kopcach, piwnicach, suszarniach i przetwórniach,

g) wszystkie przedmioty oraz inwentarz żywy i martwy, stanowiące własność majątku, a znajdujące się w posiadaniu osób trzecich.

§ 11. O ile na terenie objętego majątku istnieją zakłady przemysłu rolnego, organa przejmujące zamianują dla tych zakładów fachowych i odpowiedzialnych kierowników.

§ 12. Organa przejmujące zgodnie z art. 7 dekretu polecą właścicielom majątków przejętych opuszczenie majątku do dni 3, zezwalając na zabranie rzeczy i przedmiotów wymienionych w § 11 ust. (1) rozporządzenia wykonawczego.

Organa przejmujące polecą dzierżawcom względnie osobom, które wysługiwały się Niemcom, opuszczenie majątku do dni 3-ch.

§ 13. O ile majątki przejmowane znajdują się w posiadaniu dzierżawców, organa przejmujące wydadzą im rzeczy i przedmioty wymienione w § 11 ust. (2).

§ 14. Majątek ruchomy prywatny, jak również inwentarz żywy i martwy oraz zapasy żywności i paszy, będące własnością pracowników folwarcznych i administracji leśnej nie podlegają przejęciu.

ROZDZIAŁ IV.

Wyłączenia z parcelacji i podziału inwentarza.

§ 15. Wyłączenie spod parcelacji przeprowadza się w myśl art: 15 Dekretu i §§ 42, 43, 44, 45 rozporządzenia wykonawczego, przy czym rozróżnia się wyłączenia na wniosek władz wymienionych w §§ 44 i 45 rozporządzenia wykonawczego.

§ 16. Wyłączenia na podstawie §§ 44, 45 rozporządzenia wykonawczego dokonuje pełnomocnik powiatowy i powiatowy urząd ziemski w porozumieniu z odpowiednimi władzami, a w szczególności dotyczące punktu 1 w/w § 44 z władzami leśnymi, p. 2 z izbami rolniczymi względnie organami im podporządkowanymi, pkt 4 z wydziałami kultury i sztuki urzędów wojewódzkich, pkt 5, 6, 7 z wydziałem górniczym i przemysłowym urzędu wojewódzkiego, pkt 8 powiatowymi urzędami melioracyjnymi.

Wyłączeń na cele szkół gminnych na podstawie § 45 rozporządzenia wykonawczego dokonuje pełnomocnik powiatowy i powiatowy urząd ziemski.

§ 17. Wyłączone obiekty wymienione w §§ 42, 43, 44, 45 do czasu wydania decyzji Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych w przedmiocie przekazania właściwym władzom względnie instytucjom pozostają w administracji powiatowych urzędów ziemskich.

§ 18. Wyłączony na podstawie § 25 rozporządzenia wykonawczego inwentarz winien być bezzwłocznie przekazany:

1. ośrodkom kultury rolnej, w ilości wystarczającej do właściwego prowadzenia gospodarstwa,
2. Państwowemu Przedsiębiorstwu Traktorów i Maszyn Rolniczych.

§ 19. Zapasy produktów rolnych winny być użyte na:

a) potrzeby wyłączonego inwentarza,
b) ordynarię dla pracowników folwarcznych,
c) zasiewy zbóż i okopowych,
d) należności za pracę w myśl § 8 rozporządzenia wykonawczego.

Pozostałą część zapasów należy przekazać do dyspozycji władz aprowizacyjnych.

ROZDZIAŁ V

Przygotowania do parcelacji.

§ 20. Po dokonaniu czynności przewidzianych w części IV niniejszej instrukcji pełnomocnik wojewódzki i wojewódzki urząd ziemski prześle pełnomocnikowi powiatowemu i powiatowym urzędom ziemskim oraz pełnomocnikom dla spraw reformy rolnej wydany przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych po myśli art. 15 dekretu wykaz imiennych majątków lub ich części wyłączonych spod parcelacji.

§ 21. Pełnomocnik powiatowy i powiatowy urząd ziemski prześlą wykaz imienny wyłączonych majątków gminnym pełnomocnikom do ogłoszenia w zarządzie gminy.

§ 22. Powiatowy urząd ziemski sporządzi spis majątków z wyszczególnieniem dla każdego majątku powierzchni przeznaczonej na parcelację z wyłaczeniem wydzielonych obiektów.

§ 23. Pełnomocnik powiatowy z gminną komisją reformy rolnej, uwzględniając wykaz imienny majątków wyłączonych i wyłączenia z §§ 44 i 45 rozporządzenia wykonawczego, określi jakie gromady będą korzystać z nadziału ziemi z danego folwarku, kierując się posiadanym zapasem ziemi i ilością uprawnionych do nadziału.

§ 24. Pełnomocnik gminny sporządzi wraz z komisją podziału ziemi spis wszystkich uprawnionych w myśl § 21 rozporządzenia wykonawczego w porządku następującym:

1. bezrolni,
2. właściciele gospodarstw karłowatych,
3. małorolni,
4. średniorolni, posiadający liczną rodzinę.

W spisie należy wymienić prócz imienia i nazwiska imię ojca, miejsce zamieszkania, ilość posiadanego gruntu gruntu w użytkach rolnych oraz ilość członków rodziny.

§ 25. Spis winien być ogłoszony na ogólnym zebraniu uprawnionych dla sprawdzenia, czy nie został kto pominięty i czy dane zawarte w spisie są prawdziwe.

§ 26. Przy sporządzaniu spisu należy zwrócić uwagę, ażeby na listę wpisywać tylko uprawnionych z wykluczeniem osób, dla których rolnictwo jest zawodem ubocznym, względnie którzy się trudnią rolnictwem czasowo.

ROZDZIAŁ VI

Nadział ziemi i inwentarza.

§ 27. Powiatowe urzędy ziemskie oraz pełnomocnicy powiatowi dla spraw reformy rolnej wydzielą w majątkach, w których była prowadzona administracji leśna, i przekażą władzom leśnym:

1) budynki i zabudowania, będące w wyłącznym użytkowaniu administracji leśnej,
2) działki deputatowe do 5 ha dla leśniczych,
3) działki deputatowe do 3 ha dla gajowych.

W wypadku gdy osoby upoważnione w pkt 2 i 3 posiadają już działki, należy je jedynie dopełnić do norm wskazanych w niniejszym paragrafie.

§ 28. W wypadkach, gdyby zapas ziemi nie starczył na obdzielenie wszystkich uprawnionych do normy 5 ha, należy stosować się do następujących wytycznych:

a) uzupełniać możliwie najwięcej gospodarstw do 5 ha,
b) pozostałe gospodarstwa nienadzielone wraz z bezrolnymi mają prawo ubiegać się o ziemię w zachodnich i północnych województwach.

§ 29. Nadział ziemi przeprowadza komisja podziału ziemi wraz z przydzielonym fachowym instruktorem. Lista korzystających z nadziału ziemi winna być sporządzona w porządku następującym:

a) bezrolni, b) właściciele gospodarstw karłowatych, c) małorolni, d) średniorolni z podaniem:

1. imienia i nazwiska nabywcy oraz imienia ojca,
2. miejsca zamieszkania,
3. ogólnej powierzchni dotychczas posiadanego gruntu,
4. powierzchni użytków rolnych,
5. powierzchni nadzielonej,
6. nadzielonego inwentarza żywego,
7. nadzielonego inwentarza martwego,
8. Uwagi.

§ 30. Projekt podziału inwentarza żywego i martwego należy ogłosić na ogólnym zebraniu uprawnionych, sprzeciwy winny być zgłaszane do pełnomocnika powiatowego.

Sprzeciwy dotyczące przydziału ziemi i inwentarza rozpatruje pełnomocnik powiatowy wraz z komisarzem ziemskim, którzy wydają ostateczną decyzję.

§ 31. Po wydaniu ostatecznej decyzji projekt zostaje zatwierdzony i podpisany przez pełnomocnika powiatowego, komisarza ziemskiego i mierniczego.

§ 32. Zatwierdzony projekt otrzymuje mierniczy i w porozumieniu z komisją podziału ziemi opracowuje rozmieszczenie poszczególnych nabywców w kompleksach.

§ 33. Mierniczy wprowadza projekt na grunt w myśl wytycznych i wskazówek technicznych wydanych przez Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych.

§ 34. Powiatowe urzędy ziemskie, gminne komisje reformy rolnej, komisje podziału ziemi oraz administracje majątków są obowiązane do dostarczenia mierniczym przeprowadzającym prace parcelacyjne:

a) odpowiedniego pomieszczenia na urządzenie biura,
b) opału, światła i wyżywienia,
c) odpowiedniej ilości sił pomocniczych do prac polowych,
d) niezbędnych podwód,
e) materiału na znaki pomiarowe.

§ 35. Powiatowy urząd ziemski ogłosi w trybie § 38 i 39 rozporządzenia wykonawczego aparat parcelacyjny, w skład którego wchodzi:

1. protokół szacunkowo-klasyfikacyjny,
2. rejestr pomiarowy,
3. wykaz nabywców i należności za ziemię i inwentarze,
4. szkic nadziału ziemi wraz z naniesioną klasyfikacją.

§ 36. Zainteresowanym służy prawo skargi na ogłoszony operat parcelacyjny. Skargi mogą dotyczyć tylko klasyfikacji i szacunku otrzymanych działek i inwentarzy.

§ 37. Powiatowy urząd ziemski po przeprowadzeniu formalności przewidzianych w § 41, 42 rozporządzenia wykonawczego wyda ostateczne orzeczenie o dokonanej parcelacji.

§ 38. Powiatowy urząd ziemski prześle 1 egzemplarz rejestru pomiarowego oraz 3 egzemplarze wykazu nabywców wojewódzkiemu urzędowi ziemskiemu.

Wojewódzki urząd ziemski prześle 2 wykazy nabywców Ministerstwu Rolnictwa i Reform Rolnych.

§ 39. Instrukcje o wykonaniu reformy rolnej wydane uprzednio, a niezgodne z treścią niniejszej instrukcji, tracą moc obowiązującą.

Minister:

E. Bertold

4

ZARZĄDZENIE

MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 6 marca 1945 r.

w sprawie wykonania Dekretu z dnia 6.IX 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej.

Przy opracowaniu wykazu wyłączeń imiennych majątków przewidzianych art. 15 należy majątki lub ich części pozostawić na rozbudowę miast i osiedli, powodując się następującymi strefami zainteresowań miast oraz ośrodków przemysłowych:

1. a) w odległości do 30 km od granic administracyjnych miasta Warszawy,
   b) w odległości do 12 km od granic administracyjnych miasta Łodzi oraz miast portowych nad morzem Bałtyckim.

Co do innych miast, grunty położone w odległości:

c) do 3 km od granic administracyjnych miast o ludności od 50.000 do 60.000,
do 4 km od granic administracyjntych miast o ludności od 60.000 do 75.000,
do 5 km od granic administracyjnych miast o ludności od 75.000 do 100.000,
do 8 km od granic administracyjnych miast o ludności od 100.000 do 200.000,
do 10 km od granic administracyjnych miast o ludności ponad 200.000,

d) w 10 km pasie nad wybrzeżem morza Bałtyckiego.

2. Wnioski dotyczące wyłączenia na cele rozbudowy miast, ośrodków przemysłowych, kolonii mieszkaniowych i ogródków działkowych, komunikacji publicznych oraz innych winny być zgłaszane przez odpowiednie władze zaopiniowane przez wojewódzkie Rady Narodowe.
3. Wojewódzcy pełnomocnicy oraz wojewódzkie urzędy ziemskie zwrócą się do zainteresowanych miast wymienionych w pkt 1 o wystąpienie z wnioskami wyłączenia odpowiednich terenów.
4. Majątki powyższe do czasu ostatecznej decyzji pozostają w dalszym ciągu w zarządzie państwowym.

Minister:
Edward Bertold

5

D E K R E T

POLSKIEGO KOMITETU WYZWOLENIA NARODOWEGO

z dnia 15 sierpnia 1944 r.

o organizacji wojewódzkich i powiatowych urzędów ziemskich.

Na podstawie ustawy Krajowej Rady Narodowej z dnia 15 sierpnia 1944 r. o tymczasowym trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1 poz. 3) Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego postanawia a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. Resort Rolnictwa i Reform Rolnych wykonuje swoje zadania, dotyczące opieki państwowej nad rolnictwem i przeprowadzenia reformy rolnej, przez wojewódzkie i powiatowe urzędy ziemskie, hierarchicznie związane z centralą resortu.

Art. 2. Wojewódzkie urzędy ziemskie zasadniczo działają jako instancja nadzorcza i wytyczająca kierunek działalności powiatowych urzędów ziemskich. Kierownik Resortu Rolnictwa i Reform Rolnych określi drogą rozporządzenia, jakie sprawy zostaną zastrzeżone do bezpośredniego zakresu działania wojewódzkich urzędów ziemskich.

Art. 3. Kontrolę społeczną w sprawach, dotyczących rolnictwa i reform rolnych, sprawują właściwe Rady Narodowe poprzez komisje ziemskie, a to Główną Komisję Ziemską przy kierowniku Resortu Rolnictwa i Reform Rol-

nych, Wojewódzką przy Wojewódzkim Urzędzie Ziemskim i Powiatową przy Powiatowym Urzędzie Ziemskim.

Art. 4. W skład Komisji wchodzą przedstawiciele rolnictwa zarówno małorolni jak średniorolni i bezrolni, fachowcy z dziedziny produkcji rolnej, melioracji, przemysłu rolnego, spółdzielczości rolniczej, handlu rolnymi produktami.

Główna Komisja Ziemska składa się z 12-tu członków, komisje wojewódzkie i powiatowe liczą w miarę potrzeby 8—12 członków.

Główną Komisję Ziemską powołuje Krajowa Rada Narodowa, Wojewódzką Komisję Ziemską, — Wojewódzka Rada Narodowa, a Powiatową Komisję Ziemską — Powiatowa Rada Narodowa.

Okres funkcyjny Komisji Ziemskiej wynosi trzy lata.

W Głównej Komisji Ziemskiej przewodniczy Kierownik Resortu Rolnictwa i Reform Rolnych, w Wojewódzkiej — Kierownik Wojewódzkiego Urzędu Ziemskiego, w Powiatowej — kierownik Powiatowego Urzędu Ziemskiego. Członkowie Komisju mają głos doradczy.

Art. 5. Kierownik Resortu Rolnictwa i Reform Rolnych drogą rozporządzenia określi sposób powoływania i funkcjonowania gminnych komisarzy ziemskich i gminnych komisji ziemskich, pochodzących z wyboru miejscowej ludności rolniczej, małorolnej, średniorolnej i bezrolnej.

Art. 6. Wykonanie dekretu niniejszego powierza się kierownikowi Resortu Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 7. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Krajowej Rady Narodowej:
Bolesław Bierut

Przewodniczący
Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego:
Edward Osóbka-Morawski

Kierownik Resortu Rolnictwa
i Reform Rolnych:
Andrzej Witos

(Dz. U. R. P. z 22.VIII.44 r. Nr 2, poz. 4).

6

DEKRET

POLSKIEGO KOMITETU WYZWOLENIA NARODOWEGO

z dnia 12 grudnia 1944 r.

o przejęciu niektórych lasów na własność Skarbu Państwa.

Na podstawie ustawy Krajowej Rady Narodowej z dnia 15 sierpnia 1944 r., o tymczasowym trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 3) — Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego postanawia a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. (1) Lasy i grunty leśne o obszarze ponad 25 ha, stanowiące własność lub współwłasność osób fizycznych i prawnych przechodzą na własność skarbu Państwa.

(2) Wraz z lasami i gruntami leśnymi przechodzą na własność skarbu Państwa, o ile stanowią własność lub współwłasność tej samej osoby:

a) wszelkie śródleśne grunty, łąki i wody,
b) grunty deputatowe administracji i straży leśnej,
c) wszelkie nieruchomości i ruchomości położone na terenie obiektu leśnego, przechodzącego na własność skarbu Państwa, niezależnie od swego przeznaczenia,
d) wszelkie nieruchomości i ruchomości, służące do prowadzenia gospodarstwa leśnego (zabudowania, urządzenia techniczne, transportowe, komunikacyjne itp.) niezależnie od swego położenia,
e) wszelkie zapasy materiałowe (remanenty) zarówno w lesie jak i zakładach przemysłowych, przechodzących na własność Skarbu Państwa.

(3) Przepisy art. (1) i (2) nie odnoszą się do lasów i gruntów leśnych:

a) stanowiących własność samorządu terytorialnego,
b) podzielonych prawnie lub faktycznie przed dniem 1-go września 1939 r. na parcele nie większe niż 25 ha, a stanowiących własność osób fizycznych, grunty których nie są objęte przepisami artykułu

2 lit. e) dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. Nr 4, poz. 17).

Art. 2. Lasy i grunty leśne wraz ze związanymi z nimi gospodarczo gruntami nieleśnymi oraz innymi nieruchomościami i ruchomościami, będące własnością osób narodowości niemieckiej, przechodzą na własność Skarbu Państwa, niezależnie od zajmowanej powierzchni.

Art. 3. (1) Kierownik Resortu Rolnictwa i Reform Rolnych, w wypadkach szczególnych, uzasadnionych względami gospodarczymi lub społecznymi, może orzec przymusowy wykup na rzecz Skarbu Państwa także obiektów leśnych lub ich części o obszarze poniżej 25 ha.

(2) Zasady ustalania odszkodowania z tytułu wykupowanych przymusowo obiektów leśnych określi kierownik Resortu Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 4. (1) Wszelkie umowy, dotyczące użytkowania obiektów, przechodzących na własność Skarbu Państwa, są z mocy samego prawa nieważne.

(2) Odpowiedzialność Skarbu Państwa za dotychczasowe obdłużenie hipoteczne będzie uregulowana osobnym dekretem.

Art. 5. (1) Osobom fizycznym, wywłaszczonym na zasadzie art. 1 niniejszego dekretu, o ile nie otrzymują zaopatrzenia na podstawie art. 19 dekretu o przeprowadzeniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. Nr 4, poz. 17), będzie wypłacane zaopatrzenie miesięczne w wysokości zależnej od wartości obiektu, przechodzącego na własność Skarbu Państwa, nie wyższe jednak, niż uposażenie urzędnika państwowego VI-ej grupy.

(2) Wysokość zaopatrzenia ustali kierownik Resortu Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 6. (1) Przepisanie tytułu własności w księgach hipotecznych nastąpi na wniosek właściwej Dyrekcji Lasów Państwowych.

(2) Administrację obiektów leśnych (art. 1—3) przejętych na własność Skarbu Państwa sprawuje Resort Rolnictwa i Reform Rolnych za pośrednictwem organów administracji lasów panstwowych.

Art. 7. Kto udaremnia lub utrudnia wprowadzenie w życie przejścia lasów i gruntów leśnych na własność Skarbu Państwa, albo nawołuje do czynów skierowanych przeciw temu przejściu lub czyny takie publicznie pochwala— podlega karze więzienia lub karze śmierci.

Art. 8. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się kierownikowi Resortu Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 9. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Krajowej Rady Narodowej:
Bolesław Bierut

Przewodniczący Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego oraz Kierownik Resortu Rolnictwa i Reform Rolnych:
Edward Osóbka-Morawski

(Dz. U. R. P. z dn. 27.XII.1944 r. Nr 15, poz. 89).

7

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 20 stycznia 1945 r.

w sprawie wykonania dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 12 grudnia 1944 r. o przejęciu niektórych lasów na własność Skarbu Państwa.

Na podstawie art. 3 ust. 2 i art. 8 dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 12 grudnia 1944 r. o przejęciu niektórych lasów na własność Skarbu Państwa (Dz. U. R. P. Nr 15, poz. 82) zarządzam, co następuje:

§ 1. Przejęcie lasów i gruntów leśnych oraz innych nieruchomości i ruchomości, wymienionych w art. 1 ust. 2 oraz w art. 2 dekretu z dnia 12 grudnia 1944 r. o przejęciu niektórych lasów na własność Skarbu Państwa (Dz. U. R. P. Nr 15, poz. 82), dokona Dyrekcja Naczelna Lasów Państwowych przez właściwe okręgowe dyrekcje lasów państwowych.

§ 2. (1) O terminie przejęcia należy powiadomić właściciela lub jego pełnomocnika, jeżeli ich adres jest znany.

(2) Z czynności przejęcia będzie spisany

protokół w obecności dotychczasowego właściciela lub jego pełnomocnika, jeżeli się stawią, oraz dwóch świadków, w miarę możności członków Powiatowej lub Gminnej Rady Narodowej.

§ 3. Za podstawę obliczenia odszkodowania za obiekty leśne, wykupywane przymusowo na podstawie art. 3 dekretu, przyjmuje się ich wartość, która będzie ustalona przez skapitalizowanie przeciętnego dochodu rocznego z zastosowaniem stopy procentowej lokat z bezpieczeństwem pupilarnym.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych.
Edward Bertold

(Dz. U.R.P. z dn. 2.II.45 r. Nr 4, poz. 16)

8

DEKRET

z dnia 30 marca 1945 r.

o utworzeniu Państwowego Przedsiębiorstwa Traktorów i Maszyn Rolniczych.

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. Twórzy się państwowe przedsiębiorstwo pod nazwą „Państwowe Przedsiębiorstwo Traktorów i Maszyn Rolniczych" zwane w dalszych artykułach Przedsiębiorstwem.

Art. 2. Siedzibą Przedsiębiorstwa jest siedziba naczelnych władz Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 3. Celem Przedsiębiorstwa jest:

a) obsługiwanie gospodarstw rolnych przez tworzenie stacji traktorów i maszyn rolniczych,

b) szkolenie obsługi traktorów oraz maszyn i narzędzi rolniczych,

c) zakładanie i prowadzenie warsztatów reparacyjnych traktorów i narzędzi rolniczych,

d) prowadzenie badań naukowych nad ulepszeniem maszyn i narzędzi rolniczych.

Art. 4. Przedsiębiorstwo posiada osobowość prawną i jest wolne od wpisu do rejestru handlowego.

Art. 5. Przedsiębiorstwo stanowi odrębną jednoskę gospodarczą, prowadzoną wedle zasad handlowych z uwzględnieniem potrzeb gospodarczych rolnictwa.

Przedsiębiorstwo pokrywa wszelkie wydatki z własnych dochodów i dotacji Skarbu Państwa. Przedsiębiorstwo prowadzi gospodarkę na podstawie rocznych planów finansowo-gospodarczych, podlegających zatwierdzeniu Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 6. Przedsiębiorstwo będzie użytkować i zarządzić warsztatami reparacyjnymi, tudzież traktorami i maszynami rolniczymi znajdującymi się w rozporządzeniu Państwa, oraz z majątków ziemskich, przejętych na cele reformy rolnej.

Art. 7. Na czele Przedsiębiorstwa stoi dyrektor oraz 2-ch zastępców, których mianuje i zwalnia Minister Rolnictwa i Reform Rolnych. Dyrektor odpowiedzialny jest za prawidłowe i celowe prowadzenie Przedsiębiorstwa w myśl statutu i wskazań Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych.

Dyrektor zastępuje Przedsiębiorstwo wobec władz sądowych, administracyjnych i osób trzecich.

Art. 8. Przedsiębiorstwo działa na podstawie statutu zatwierdzonego przez Radę Ministrów na wniosek Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 9. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych sprawuje nadzór nad prawidłową i dostosowaną do potrzeb rolnictwa gospodarką Przedsiębiorstwa.

Art. 10. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 11. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:
Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:
Edward Osóbka-Morawski

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:
Edward Bertold

(Dz. U. R. P. z dn. 30.III.45 r. Nr 11, poz. 60).

9

DEKRET

z dnia 30 marca 1945 r.

o przymusowym zagospodarowaniu użytków rolnych.

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. (1) Celem zapewnienia wyżywienia ludności wprowadza się przymus zagospodarowania wszystkich gruntów, zdatnych pod uprawę rolną.

(2) Przez zagospodarowanie należy rozumieć uprawę, siew, pielęgnację i zbiory.

Art. 2. Posiadacze (właściciele, dzierżawcy i zarządcy) gruntów zdatnych pod uprawę (art. 1) obowiązani są zagospodarować je należycie w całości.

Art. 3. (1) Wszystkie użytki rolne nie zagospodarowane we właściwym czasie przechodzą do użytkowania gromady.

(2) Gromada obowiązana jest do należytego zagospodarowania takich użytków przez:

a) wspólne dokonywanie uprawy, siewu, pielęgnacji, zbiorów, omłotów oraz zabezpieczenia i przewozu plonów i produktów — na rachunek gromady, albo
b) odstępowanie do zagospodarowania i użytkowania na warunkach przez gromadę ustalonych osobom trzecim (fizycznym lub prawnym) na ich własny rachunek.

Art. 4. Posiadacz, który utracił użytkowanie, może je odzyskać po zebraniu plonów przez użytkownika, wymienionego w art. 3, ust. 2, pkt. a) i b), po złożeniu wobec sołtysa zobowiązania dokonania odpowiednich upraw i zasiewu.

Art. 5. (1) Gromada obowiązana jest do zorganizowania samopomocy rolnej przy uprawie gruntów na terenie gromady; za wykonanie tego obowiązku odpowiedzialny jest sołtys.

(2) Wójt obowiązany jest do zorganizowania i czuwania nad sprawnym działaniem samopomocy rolnej między gromadami danej gminy, a starosta — między gminami danego powiatu.

(3) Sołtysi, wójtowie i starostowie mają prawo wydawania nakazów w przedmiocie celowego i terminowego zagospodarowania użytków rolnych.

Art. 6. Samopomoc rolna obejmuje obowiązek okazywania wzajemnej pomocy przez:

a) wzajemne świadczenia w formie robocizny oraz użyczanie sprzężaju, środków transportu, uprzęży i narzędzi rolniczych,
b) pożyczki materiałów siewnych.

Art. 7. Odpowiedzialność za wykonanie wszelkich świadczeń rzeczowych ze wszystkich użytków rolnych zarówno zagospodarowanych jak i niezagospodarowanych ciąży na całej gromadzie.

Art. 8. Posiadaczy niezagospodarowanych użytków rolnych obciąża się podatkiem gruntowym w podwójnej wysokości.

Art. 9. Zabrania się rozporządzania materiałami siewnymi niezgodnie z ich przeznaczeniem.

Art. 10. Kto:

a) uchyla się od obowiązku należytego zagospodarowania użytków rolnych lub przeszkadza w zagospodarowaniu gruntów podlegających przymusowej uprawie (art. 3),
b) nie stosuje się do nakazów lub zakazów, wydanych na podstawie art. 5 ust. (3) i art. 6,
c) używa materiałów siewnych niezgodnie z ich przeznaczeniem —

podlega karze więzienia do lat 3 lub aresztu do lat 3. Obok kary pozbawienia wolności orzec można grzywnę do 300.000 złotych.

Art. 11. Do orzekania o przestępstwach, przewidzianych w art. 10, właściwe są sądy grodzkie.

Art. 12. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z ministrami: Administracji Publicznej, Aprowizacji i Handlu oraz Sprawiedliwości.

Art. 13. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:
Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:
Edward Osóbka-Morawski

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:
Edward Bertold

w/z Minister Administracji Publicznej:
Stanisław Tołwiński

Minister Aprowizacji i Handlu:
Teodor Piotrowski

w/z Minister Sprawiedliwości:
Leon Chajn

(Dz. U. R. P. z dn. 7.IV.45 r. Nr 11, poz. 59).

10

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 11 kwietnia

w sprawie obowiązku uprawy niektórych roślin przemysłowych

Na podstawie art. 50 pkt. 3) i 54 ust. (1) pkt. 1)ustawy z dnia 30 marca 1939 r. o powszechnym obowiązku świadczeń rzeczowych (Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 200) w porozumieniu z ministrami: Obrony Narodowej, Administracji Publicznej, Aprowizacji i Handlu oraz Skarbu zarządzam, co następuje:

§ 1. Wprowadza się obowiązek uprawy następujących roślin przemysłoywch:

a) buraka cukrowego,

b) roślin oleistych — lnu, konopi, rzepaku i rzepiku,

c) cykorii,

d) tytoniu.

§ 2. Obowiązek uprawy roślin określonych w § 1 zarządzają wojewodowie w całości lub w części na wniosek właściwych izb rolniczych, uzgodniony z wojewódzkim zarządem Związku Samopomocy Chłopskiej, a jeśli chodzi o uprawę tytoniu — w porozumieniu z zakładami uprawy tytoniu. Obowiązek uprawy może być zarządzony, o ile obowiązki uprawy dobrowolnie przyjęte, a zatwierdzone przez izbę rolniczą z uwzględnieniem § 6 niniejszego rozporządzenia, nie wyczerpują planu upraw na dany okręg. Upraw, nie zatwierdzonych przez izbę rolniczą, nie zalicza się na poczet planu upraw.

§ 3. Zarządzenie wojewody winno szczegółowo określić rodzaje roślin, podlegających obowiązkowi uprawy oraz obszar, jaki należy uprawić.

§ 4. Najmniejszy obszar jednej plantacji stanowi dla:

a) buraka cukrowego — 20 arów,

b) roślin oleistych — łącznie 20 arów,

c) cykorii — 10 arów,

d)tytoniu — 8 arów.

§ 5. W wypadku wprowadzenia obowiązku uprawy roślin przemysłowych łączna powierzchnia wszystkich tych upraw nie może przekraczać:

w gospod. ponad 2 ha do 5 ha ziemi ornej — 0,2 ha
" od 5 " " 10 " " " — 0,8
" " 10 " " 20 " " " — 1,5
" " 20 " " 50 " " " — 3

Gospodarstwa, posiadające do 2 ha ziemi ornej, zwolnione są od obowiązku uprawy roślin przemysłowych.

§ 6. Uprawa roślin wymienionych w § 1 może odbywać się tylko na glebach nadających się do danej uprawy i gwarantujących co najmniej średni plon.

§ 7. Ustalenie przydatności pod uprawę: a) roślin określonych w § 1 od a) do c) należy do właściwości izb rolniczych i powiatowych biur rolnych, b) tytoniu — do inspektorów uprawy tytoniu w porozumieniu z powiatowym biurem rolnym.

§ 8. Na podstawie zarządzenia wojewody, określonego w § 2, sporządzą: a) powiatowe biura rolne w porozumieniu ze Związkiem Samopomocy Chłopskiej co do roślin wymienionych w § 1 pkt. a) — c), b) inspektorzy uprawy tytoniu — co do tytoniu — listy imienne rolników, w stosunku do których ma być zastosowany obowiązek uprawy. Listy te ulegają zatwierdzeniu przez starostę.

Przy sporządzaniu list rolników i określaniu powierzchni upraw roślin przemysłowych, wymienionych w § 1, należy brać pod uwagę ilość rąk roboczych, siłę nawozową i siłę pociągową danego gospodarstwa oraz w wypadku plantacji buraczanych i cykorii — odległość gospodarstwa od punktu odbioru.

§ 9. Uchylanie się od obowiązku świadczeń nakazanyrh niniejszym rozporządzeniem będzie karane w myśl art. 92 ustawy z dnia 30 marca 1939 r. o powszechnym obowiązku świadczeń rzeczowych (Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 200).

§ 10. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister:

E. Bertold

(Dz. U. R. P. z 15.IV.45 r. Nr 13, poz. 76).

11

DEKRET

z dnia 6 czerwca 1945 r.

o izbach lekarsko-weterynaryjnych.

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. Tworzy się Izbę Lekarsko-Weterynaryjną jako organ samorządu zawodowego lekarzy weterynaryjnych w Polsce.

Art. 2. (1) Izba Lekarsko - Weterynaryjna dzieli się na Naczelną Izbę Lekarsko-Weterynaryjną oraz okręgowe izby lekarsko-weterynaryjne.

(2) Siedzibą Naczelnej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej jest siedziba naczelnych władz Rzeczypospolitej Polskiej.

(3) Siedziby oraz okręgi działalności poszczególnych okręgowych izb lekarsko-weterynaryjnych oznacza Minister Rolnictwa i Reform Rolnych po zasięgnięciu opinii Naczelnej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej.

Art. 3. Każda izba lekarsko-weterynaryjna posiada osobowość prawną.

Art. 4. Do zakresu działania izb lekarsko-weterynaryjnych należy:

1) współdziałanie z władzami państwowymi i samorządowymi w sprawach zdrowia publicznego w zakresie weterynaryjnym, zwalczania zaraźliwych chorób zwierzęcych, lecznictwa zwierząt oraz higieny i hodowli zwierząt;

2) strzeżenie i krzewienie etyki, godności i sumienności zawodowej wśród członków;

3) współdziałanie z władzami państwowymi w sprawie wykonywania nadzoru nad praktyką lekarsko-weterynaryjną;

4) przedstawicielstwo zawodu lekarsko-weterynaryjnego i obrona jego interesów;

5) współdziałanie z władzami państwowymi w sprawie kształtowania programu studiów w wyższych uczelniach weterynaryjnych oraz programu przedmiotów weterynaryjnych w innych uczelniach;

6) piecza nad stanem materialnym członków izby, a w szczególności zakładanie za zgodą właściwej władzy i wprowadzenie przymusowych instytucyj ubezpieczeniowych oraz wzajemnej pomocy dla członków izb lekarsko-weterynaryjnych i ich rodzin;

7) popieranie instytucji i prac naukowych oraz zakładanie, prowadzenie lub popieranie prac i instytucji społecznych, związanych z zawodem lekarsko-weterynaryjnym;

8) sądownictwo dyscyplinarne;

9) sądownictwo polubowne.

Art. 5. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych ustali w drodze rozporządzenia ustrój i działalność Naczelnej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej i okręgowych izb lekarsko - weterynaryjnych, obowiązki i prawa ich członków, ustrój sądownictwa dyscyplinarnego oraz zasady nadzoru państwowego nad izbami lekarsko-weterynaryjnymi.

Art. 6. Wykonanie dekretu niniejszego porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z właściwymi Ministrami.

Art. 7. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:

Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:

Edward Osóbka-Morawski

Minister Rolnistwa i Reform Rolnych:

Edward Bertold

(Dz. U.R.P. z dn. 31.VII.45 r. Nr 25, poz. 153).

DEKRET

z dnia 6 czerwca 1945 r.

o Państwowym Instytucie Weterynaryjnym w Puławach.

Na podstawie ustawy z dn. 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. (1) Tworzy się Państwowy Instytut Weterynaryjny jako centralny zakład badawczo-naukowy.

(2) Instytut posiada prawo zakładania filii badawczo-naukowych i kierowania ich pracami na terenie całego Państwa.

(3) Siedzibą Instytutu są Puławy.

(4) Państwowy Instytut Weterynaryjny podlega bezpośrednio Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 2. (1) Instytut jest osobą prawną, może posiadać, nabywać, obciążać i zbywać majątek ruchomy i nieruchomy oraz przyjmować darowizny i zapisy. Nabycie, zbycie i obciążenie przez Instytut majątku nieruchomego oraz przyjęcie pod warunkiem obciążającym darowizny lub zapisu wymaga zgody Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

(2) Na potrzeby Instytutu może być mu przekazane użytkowanie przedmiotów majątku państwowego. Przekazanie to lub odebranie użytkowania tego majątku wymaga uchwały Rady Ministrów. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych ustala zasady gospodarki majątkiem państwowym, przekazanym do użytkowania Instytutowi, jak również zakres i sposób wykonywania nadzoru nad gospodarką tymi majątkami.

Art. 3. Instytut ma prawo zakładania i prowadzenia przedsiębiorstw, produkujących środki biologiczne i inne leki dla celów lekarsko-weterynaryjnych z tym, że dochody stąd płynące przeznacza się na potrzeby Instytutu.

Art. 4. Na stanowiska naukowe w Instytucie mogą być przyjmowane jedynie osoby, posiadające kwalifikacje naukowo-twórcze, stwierdzone w sposób ustalony w statucie.

Art. 5. Szczegółowy zakres działania oraz przepisy organizacyjne Instytutu określi statut, zatwierdzony przez Radę Ministrów na wniosek Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych, przedstawiony w porozumieniu z Ministrem Oświaty.

Art. 6. (1) Instytut przejmuje na własność na mocy niniejszego dekretu tę część majątku Państwowego Instytutu Naukowego Gospodarstwa Wiejskiego, utworzonego na mocy rozporządzenia Prezydenta Rzeczyposoolitej z dn. 15 lipca 1927 r. o Państwowym Instytucie Naukowym Gospodarstwa Wiejskiego (Dz. U. R. P. Nr 66, poz. 586), która w dniu 1 września 1939 r. była w użytkowaniu lub była przeznaczona na cele Wydziału Weterynaryjnego tegoż Instytutu.

(2) Minister Rolnictwa i Reform Rolnych dokona podziału majątku Państwowego Instytutu Naukowego Gospodarstwa Wiejskiego na zasadach powyższych.

(3) Zarządzenie Ministra stanowić będzie podstawę do przepisania tytułu własności w księgach hipotecznych.

Art. 7. Wykonanie dekretu niniejszego porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 8. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:
Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:
Edward Osóbka-Morawski

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:
Edward Bertold

Minister Oświaty:
Stanisław Skrzeszewski

(Dz. U.R.P. z dn. 31.VII.45 r. Nr 25, poz. 154)

13

DEKRET

z dnia 12 czerwca 1945 r.

o przeniesieniu własności resztówek majątków rozparcelowanych na spółdzielnie Samopomocy Chłopskiej.

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. 1) Upoważnia się Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych do przeniesienia własności resztówek na spółdzielnie Samopomocy Chłopskiej.

2) Resztówkami w rozumieniu niniejszego dekretu są części pozostałe z majątków rozparcelowanych na podstawie dekretu z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1945 r. Nr 3, poz. 13) wraz ze znajdującymi się na nich budynkami i zakładami przemysłowymi, sadami, pasiekami, stawami rybnymi i wszelkim innym urządzeniem oraz inwentarzem.

3) Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami ustali, po wysłuchaniu opinii zarządu głównego Związku Samopomocy Chłopskiej, imienny wykaz resztówek, wyłączonych spod działania niniejszego dekretu.

Art. 2. 1) Spółdzielnie Samopomocy Chłopskiej przejmują resztówki dla ich zagospodarowania i użytkowania w celach kulturalno-oświatowych, zdrowotnych lub społeczno-wychowawczych.

2) Oddanie resztówki w posiadanie spółdzielni Samopomocy Chłopskiej następuje na wniosek zarządu powiatowego Związku Samopomocy Chłopskiej, skierowany do powiatowego urzędu ziemskiego, na terenie którego znajduje się resztówka, i powinno być dokonane nie później, niż w ciągu jednego miesiąca od dnia złożenia wniosku. Do wniosku dołączyć należy: urzędowy odpis z rejestru spółdzielni oraz uchwałę prezydium powiatowej rady narodowej, wyrażającej zgodę na oddanie resztówki.

Art. 3. Przeniesienie własności resztówek nastąpi za zapłatą. Uzyskane kwoty przelewa się na rzecz Państwowego Funduszu Ziemi.

Art. 4. Wartość gruntu oblicza się według zasad, podanych w dekrecie o przeprowadzeniu reformy rolnej. Wartość przedsiębiorstw, urządzeń i inwentarza oblicza się według przeciętnych cen z 1938 r. Przy ustalaniu wysokości zapłaty nie uwzględnia się wartości budynków mieszkalnych oraz tych budynków gospodarczych, które nie stanowią części przedsiębiorstw, znajdujących się na terenie resztówki.

Art. 5. 1) Szacunek resztówek ustalają powiatowe komisje szacunkowe w składzie: delegata powiatowej rady narodowej jako przewodniczącego oraz delegatów: powiatowego urzędu ziemskiego, właściwego urzędu skarbowego, zarządu powiatowego Związku Samopomocy Chłopskiej i spółdzielni Samopomocy Chłopskiej, nabywającej resztówkę. Jeżeli na terenie resztówki znajduje się przedsiębiorstwo przemysłowe, w skład komisji wchodzi ponadto powiatowy referent przemysłowy.

2) Oszacowanie resztówki nastąpi nie później, niż w ciągu jednego miesiąca od dnia oddania resztówki w posiadanie, na podstawie szczegółowego opisu. Opis resztówki dokonany zostanie przez delegatów: powiatowego urzędu ziemskiego, spółdzielni Samopomocy Chłopskiej, nabywającej resztówkę, i gminnej rady narodowej. Opis sporządza się w chwili oddania resztówki w posiadanie spółdzielni Samopomocy Chłopskiej.

Art. 6. Zapłatę za resztówkę rozkłada się na 12 równych rat rocznych. Pierwsza rata płatna będzie po upływie jednego roku od dnia objęcia resztówki w posiadanie.

Powiatowy urząd ziemski może jednak przedłużyć termin ten do lat trzech.

Art. 7. 1) Po ustaleniu wysokości zapłaty wojewódzki urząd ziemski wyda nabywającej spółdzielni Samopomocy Chłopskiej orzeczenie, stwierdzające przeniesienie własności resztówki. Orzeczenie stanowi tytuł do przepisania własności w księdze hipotecznej (gruntowej).

2) Orzeczenie o przeniesieniu tytułu własności wolne jest od opłat stemplowych i komunalnych.

Art. 8. 1) Resztówki objęte niniejszym dekretem nie mogą być w całości lub części dzielone, sprzedawane, wydzierżawiane lub zastawiane.

2) W przypadkach gospodarczo uzasadnionych wojewódzki urząd ziemski może udzielić zezwolenia na dokonanie czynności, wymienionych w ustępie poprzednim. Od decyzji wojewódzkiego urzędu ziemskiego strona w ciągu miesiąca od doręczenia może się odwołać do Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 9. 1) Jeżeli spółdzielnia nie uiści trzech rat pomimo wezwania do zapłaty w terminie trzymiesięcznym od daty doręczenia wezwania, obowiązana jest zwrócić resztówkę.

2) W razie zwrotu pobiera się tytułem należności za użytkowanie resztówki tenutę w wysokości półrocznej raty za każdy rok użytkowania. Tenuta ta ulega potrąceniu z już wpłaconych rat, reszta zaś, o ile pozostanie, ulega zwrotowi spółdzielni. O ile wpłacone raty nie pokryją należnej tenuty, spółdzielnia powinna pokryć resztującą należność w terminie trzymiesięcznym od daty wezwania do uiszczenia.

3) Do rozstrzygania sporów, wymienionych w ustępie 1 i 2 właściwy jest sąd okręgowy.

4) Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Skarbu może w przypadkach gospodarczo uzasadnionych umorzyć zapłatę za resztówkę (art. 3 i 6) w całości lub w części.

Art. 10. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 11. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Kraiowej Rady Narodowej:
Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:
Edward Osóbka-Morawski

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:
Edward Bertold

(Dz. U.R.P. z dn. 18.VIII, Nr 27, poz. 162).

14

ZARZĄDZENIE

MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 3 września 1945 r.

wydane w porozumieniu z dyrektorem Biura Kontroli przy Prezydium Krajowej Rady Narodowej o organizacji i zakresie działania Inspektoratu Głównego Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych.

§ 1. Resortowym organem kontroli w Ministerstwie Rolnictwa i Reform Rolnych jest Główny Inspektorat, którym kieruje Główny Inspektor.

§ 2. Główny Inspektorat podlega bezpośrednio Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych.

§ 3. Do zakresu działania Głównego Inspektoratu należy badanie celowości, racjonalności, organizacji, administracji i gospodarki oraz funkcjonowania wojewódzkich i powiatowych urzędów oraz wszystkich przedsiębiorstw i instytucji, wchodzących w zakres działalności Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych. To samo odnosi się do wszystkich instytucji, otrzymujących zasiłki Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych i kredyty Państwowego Banku Rolnego.

Główny Inspektorat sprawuje zwierzchni nadzór nad czynnościami podległych mu jednostek kontroli terytorialnej i korzysta w tym względzie z pomocy właściwych wojewódzkich rad narodowych.

§ 4. Przy urzędach podległych Ministerstwu Rolnictwa i Reform Rolnych na szczeblu II instancji dla spełnienia kontroli w urzędach powiatowcyh, przedsiębiorstwach i instytucjach państwowych w powiatach powołuje się wojewódzkie inspektoraty kontroli. Wojewódzkim inspektoratem kontroli kierować będzie inspektor wojewódzki przy Wojewódzkim Urzędzie Ziemskim, podlegający bezpośrednio Głównemu Inspektoratowi Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych.

§ 5. W spełnianiu swych zadań, przewidzianych w § 3, Główny Inspektorat i wojewódzkie inspektoraty kontroli winny w odniesieniu do urzędów, przedsiębiorstw i instytucji, podlegających tej kontroli — przestrzegać czy działalność ich zgodna jest z zasadami:

a) legalności, czyli zgodności z ustawami i przepisami wydanymi na podstawie tych ustaw,

b) planowości, czyli zgodności z planami i budżetami oraz planowymi dyspozycjami wykonawczymi,

c) celowości, czyli zgodności z potrzebą i zasadą zastosowania minimalnej ilości środków dla pełnego osiągnięcia zamierzonego celu,

d) prawdziwości, czyli zgodności dokumentów finansowych z rzeczywistością, jak również zestawień dokumentów, ksiąg, sprawozdań itd. (z ich poszczególnymi składnikami).

§ 6. Przewidzianą kontrolę Główny Inspektorat podejmować będzie na zarządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych lub też na żądanie Biura Kontroli przy Prezydium Krajowej Rady Narodowej.

Kontrolę terenową wojewódzkie inspektoraty kontroli przeprowadzać będą w ramach z góry ustalonych przez nie planów lub też na żądanie Głównego Inspektora. Ponadto wojewódzkie inspektoraty kontroli mają prawo dokonywać kontroli doraźnych według własnego uznania. Wojewódzkie Inspektoraty Kontroli obowiązane są współdziałać z delegatami Biura Kontroli oraz Wojewódzką Radą Narodową.

§ 7. Inspektorzy, spełniający kontrolę, obowiązani są zachowywać pełną obiektywność, ustalając tylko fakty i przyjmować od organów kontrolowanych wszelkie wyjaśnienia, dotyczące spraw, będących przedmiotem kontroli.

§ 8. W razie niejasności lub wątpliwości, inspektorzy dokonywujący kontroli, obowiązani są przeprowadzić badania zmierzające do usunięcia niejasności lub wątpliwości. Główny Inspektorat i inspektoraty wojewódzkie mają prawo w razie potrzeby powoływać do swoich potrzeb rzeczoznawców, wzywać świadków i przesłuchiwać ich protokólarnie.

§ 9. Do wykonania kontroli wyżej omówionej upoważnieni są tylko inspektorzy Inspektoratu Głównego oraz kontrolerzy kontroli terenowej na podstawie specjalnego pisemnego upoważnienia (delegacji) Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych względnie prezesi Wojewódzkiego Urzędu Ziemskiego.

§ 10. Z dokonanej kontroli winien być sporządzony w 2-ch egzemplarzach szczegółowy protokół, ustalający tylko stan faktyczny wyników kontroli. Protokół winien być podpisany przez wykonywującego kontrolę i przedstawiciela urzędu, przedsiębiorstwa lub instytucji kontrolowanej. Odpis protokółu z dokonanej kontroli winien być pozostawiony na miejscu kontroli.

§ 11. Inspektor, dokonywujący kontroli winien przedłożyć z kontroli protokół i pisemne sprawozdanie, w którym będzie oświetlona działalność kontrolowanego urzędu, przedsiębiorstwa lub instytucji z podaniem wyraźnej oceny ich działalności i wszelkich wniosków, które się wyłaniają w związku z przeprowadzoną kontrolą.

§ 12. W wypadku ujawnienia niezgodności w działalności kontrolowanego urzędu lub przedsiębiorstwa i instytucji z właściwymi przepisami prawnymi lub ujawnieniu braku w gotówce, materiałach lub inwentarzu, nieprawidłowej rachunkowości lub kasowości, roztrwonienia majątku, działania nacechowanego brakiem troskliwości o dobro publiczne lub działania przynoszącego ujmę dla interesu publicznego, inspektor wykonywujący kontrolę winien natychmiast zawiadomić o tym właściwą władzę, żądając usunięcia wad, braków lub nadużyć i pociągnięcia winnych do odpowiedzialności cywilnej, karnej lub dyscyplinarnej oraz powiadomić o tym swoją władzę.

W razie potrzeby prowadzący kontrolę może opieczętować kasę, księgi, dokumenty, oraz wydać zarządzenia wiążące, niezbędne dla zabezpieczenia Skarbu Państwa przed ewentualnymi stratami.

§ 13. Główny Inspektorat przesyłać będzie co miesiąc do Biura Kontroli przy Krajowej Radzie Narodowej plan przewidywanej kontroli na okres każdego miesiąca. Wojewódzkie inspektoraty kontroli będą przesyłać również takie plany właściwym Wojewódzkim Radom Narodowym do wiadomości.

§ 14. Główny Inspektorat przesyłać będzie odpisy swych sprawozdań złożonych Ministerstwu Rolnictwa i Reform Rolnych do Biura Kontroli przy Krajowej Radzie Narodowej z podaniem wszystkich zarządzeń, zmierzających do usunięcia braków lub niedomagań w działalności kontrolowanych urzędów, przedsiębiorstw lub instytucji, wchodzących w zakres działalności Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych.

Wojewódzkie inspektoraty kontroli składać będą odpisy sprawozdań wojewódzkim radom narodowym.

§ 15. Podległe Ministerstwu Rolnictwa i Reform Rolnych urzędy, przedsiębiorstwa i instytucje państwowe podlegać będą kontroli szczegółowej w zasadzie raz do roku niezależnie od kontroli doraźnej, zarządzonej przez Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych lub na żądanie Biura Kontroli przy Krajowej Radzie Narodowej względnie prezesa Wojewódzkiego

Urzędu Ziemskiego lub właściwej Wojewódzkiej Rady Narodowej.

§ 16. Wojewódzkie Inspektoraty kontroli składać będą Ministerstwu Rolnictwa i Reform Rolnych plany pracy i sprawozdania z dokonanej kontroli okresami miesięcznymi, przesyłając odpisy przewidzianych wyżej protokółów i sprawozdań oraz wydanych zarządzeń po dokonanej kontroli.

§ 17. Inspektorzy Inspektoratu Głównego oraz wojewódzkich inspektoratów kontroli w pracach swoich kierować się winni ogólnie obowiązującymi instrukcjami, wydanymi przez Biuro Kontroli przy Prezydium Krajowej Rady Narodowej oraz instrukcjami Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych, uzgodnionymi z Biurem Kontroli Państwa.

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:
Stanisław Mikołajczyk

Dyrektor Biura Kontroli przy Prezydium Krajowej Rady Narodowej:
Jan Grubecki

W zarządzeniu Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 3.IX. 1945 r. poz. 14 poprawiono w drugim nakładzie pomyłkę w nazwie Biura Kontroli przy Prezydium Krajowej Rady Narodowej. *Red.*

Redakcja i Administracja: Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych. Warszawa, Nowogrodzka 50.
Referat Prasowy. Pokój 109. Cena zł. 20.

Drukarnia Państwowa Nr. 1. Tamka 3.